

ששמע השומע וטעה כולי טמאווה משום כלים המאהילים על המת -

For the listener heard and erred, etc. they made him *Tohmay* because of utensils which hover over a corpse

Overview

כל המטלטלין מביאין את משנה which stated *vehemently disagrees with the* ר' טרפון and said the one who transcribed this הלכה made a mistake; for in reality they made the person carrying the טמא because of כלים which are מאהילים על המת. There is a dispute between רש"י and תוספות as to what the תנא of the assumed and what ר"ט maintains.

פירש בקונטרס¹ טמאווה לאיכר טומאת ערב² -

explained that the meaning of ר"ט's statement על המת is that they were מטמא the farmer a טומאה until the evening -

משום דנגע בכלים המאהילים שהן טמאין טומאת ז'³ -

Since the farmer touched כלים which were מאהיל on a מת, so that the כלים are טמא for a seven day טומאה, and the farmer is טמא only ערב -

כדין הנוגע בטמא מת דטמא טומאת ערב מדאורייתא -

Like the rule of one who touches a מת, who is טמא, טמא טומאת ערב מה"ת -

פרש"י asks on תוספות:

וקשה למה טעה השומע והיה סבור שטמאווה טומאת ז'³ -

And there is a difficulty; why did the listener err and he assumed that they were מטמא the איכר for טומאת ז' -

כיון דדבר פשוט הוא שאדם הנוגע בטמא מת דטמא טומאת ערב -

Since it is an obvious ruling that a person who touches a מת becomes טמא for a טומאת ערב, not a ז' -

¹ בד"ה ששמע.

² A (corpse) is called *טומאה*, anything which comes into contact with the מת whether by touching it or hovering over it or being under the same roof with it, is called a *טמא* who is considered an *טומאה*. A *טמא* requires seven days to become *טהור* provided that the *טמא* is sprinkled on him on the third and seventh day. After which he goes to the מקוה and is *טהור*. Whoever touches the *טומאה* (or the *טמא*) becomes a *טומאה* who can be *טובל* immediately and is *טמא* only until nightfall. In our case (according to ר"ט) the farmer touched the *מרדע* (which was an *טומאה* because it was *מאהיל על המת*) so the farmer became a *טומאה* and is really *טמא* only. However the שומע thought that he is *טמא* because the *מרדע* was *מאהיל* on him and on the מת. However, ר"ט rejected this view since the *מרדע* was not wide a *טפה*.

³ The listener heard the story that they were מטמא this איכר who was carrying a *מרדע* which was *מאהיל* on a מת. Why would he assume that the איכר became *טמא* through *טומאת אהל* since the *מרדע* was not a *טפה*. He should have realized that it is only a *טומאת ערב*, for the איכר touched the *מרדע* which is a מת.

פרש"י has an additional question on תוספות

ועוד⁴ דמן התורה האיכר טמא טומאת ז' משום טומאה בחבורים⁵ -

- טומאה בחיבורים because it is טמא טומאת ז' מה"ת איכר And additionally the

דיקרב⁶ בדיקרב בחבורים טמא ז' מדאורייתא כדאמר בפרק ב' דעבודה זרה (דף לז,ב ושם) -

For states in the רב נחמן מה"ת טמא is יקרב בדיקרב בחיבורים second פרק ע"ז of מסכת -

ואפילו בחבורים על ידי אהל⁷ טמא טומאת ז' כדמוכח בריש אהלות⁸ (פרק א משנה ג) -

And even if the חיבורים is through an אהל he is also a טמא as is evident in the beginning of אהלות - משניות

תוספות offers his interpretation:

לכך נראה שטמאוהו לאיכר טומאת ז' משום טומאה בחבורים -

Therefore it seems to the איכר a טמא because of that they were מטמא תוס' חיבורים - טומאה בחיבורים

והשומע טעה לפי שאינו פשוט כל כך דין טומאה בחבורים -

However the listener erred because the laws of בחיבורים are not that simple -

והיה סבור דמשום אהל טמאוהו כיון שיש בהקיפו טפח -

מאהיל⁹ was מרדע because the איכר מטמא assumed that they were שומע So the over him since its circumference was a טפח even though its diameter (width) was not a טפח -

לכך שנה⁹ כל המטלטלין מביאין טומאה לטמא כל אשר תחתיו משום אהל בעובי המרדע:

Therefore he mistakenly taught (according to ר"ט) that all מטלטלין are מביאין

⁴ Previously תוספות asked why would the שומע assume that he was טמא טומאת ערב and not טמא טומאת שבעה. Now תוספות is asking on the contrary, how can רש"י conclude that they were only מטמא him ערב, when indeed he is טמא טומאת ז', because of בחיבורים!

⁵ טומאה בחיבורים (while connected) means if one is in physical contact with a טמא מת while the טמא מת is still in physical contact with the מת.

⁶ testified (in ע"ז לז,א) that דיקרב למיתא מסאב (one who touches a corpse is טמא). The גמרא asked (on ע"ז לז,ב) he is טמא מה"ת (we do not need the testimony of ר"י). The גמרא answered that טמא מה"ת and someone touches him while he is still touching the מת (this is referred to as בחיבורים) is (דיקרב בדיקרב) שבעה, however if he touched him after he let go of the מת, there is only ערב טומאת.

⁷ The טמא need not be actually touching the מת in order that the one who is touching the טמא should be טמא on the מאהיל because he is טמא מת but he is a טמא מת did not actually touch the מת but he is a טמא מת because he is טמא שבעה, but rather even if the טמא מת (מרדע) while he/it is still being טמא (מרדע), nevertheless the one who touches this טמא מת (as in the case of מרדע), the טמא טומאת ז' is טמא טומאת שבעה. Why does רש"י say that the שומע mistakenly assumed that he was טמא טומאת ז', when indeed he was טמא טומאת ז' because of בחיבורים. [Note; see ששמע ד"ה ששמע who writes that for something which is טמא it does not need to be a טפח (טומאת ז') to become מאהיל על המת.]

⁸ Others reference פט"ו מ"י, אהלות פט"ו מ"י, which states; המאהיל על המת והנוגע בכלים טמאין. See שפת אמת and לשון הזהב.

⁹ However in truth (according to ר"ט) the איכר was טמא because of בחיבורים, and מטלטלין are not טומאה, unless it is a טפח (מאהיל), where it is not touching but merely טפח (where it is not touching but merely המרדע).

anything underneath them on account of אהל if they have the **thickness of a מרדע** (a third of a טפח).

Summary

איכר טומאת שבעה the מטמא שומע maintains that the שומע assumed that they were מטמא (for the מרדע was מאהיל on him) when in truth he was only ערב טומאת ערב for touching the מרדע. However while תוס' agrees that the שומע assumed that he was 'ז טומאת because of מאהיל (like רש"י) nevertheless in truth they were מטמא him 'ז טומאת because of בחיבורים (not because of מאהיל; since there was no טפח).

Thinking it over

The rule of טומאה בחיבורים is only if the two are actually touching but if there is something between the בטמא מת and the טמא מת (a cloth, etc.) there is no טומאה בחיבורים.¹⁰ Seemingly תוספות did not have to say that (according to ר"ט) in reality they were מטמא the 'ז טומאת, rather תוספות could have said they were מטמא him only ערב, but the שומע assumed they were מטמא him 'ז טומאת because of מאהיל. Why did תוספות insist that in truth they were מטמא him 'ז טומאת because of בחיבורים?¹¹

¹⁰ See following תוס' ד"ה אמר ר"ע.

¹¹ See מהרש"א.